

Usnesení CM/ResCMN(2021)18

o provádění Rámcové úmluvy o ochraně národnostních menšin Českou republikou

(Přijato Výborem ministrů dne 8. prosince 2021

na 1420. zasedání zástupců ministrů)

Výbor ministrů na základě článků 24 až 26 Rámcové úmluvy o ochraně národnostních menšin (dále jen "Rámcová úmluva"),

s ohledem na usnesení CM/Res(2019)49 ze dne 11. prosince 2019 o revidovaných monitorovacích opatřeních podle článků 24 až 26 Rámcové úmluvy;

s ohledem na platné pravidlo hlasování[1].

s ohledem na ratifikační listinu předloženou Českou republikou dne 18. prosince 1997;

připomínajíc, že vláda České republiky předala svou státní zprávu týkající se pátého monitorovacího cyklu podle Rámcové úmluvy dne 10. července 2019;

po přezkoumání pátého stanoviska poradního výboru k České republice přijatého dne 31. května 2021,

přijímá následující závěry týkající se České republiky:

Vyzýváme orgány, aby zohlednily připomínky a doporučení obsažené v pátém stanovisku poradního výboru. Zejména by měly přijmout následující opatření k dalšímu zlepšení provádění Rámcové úmluvy:

Doporučení k okamžitým opatřením:

1. zintenzivnit své úsilí v boji proti stereotypům a předsudkům vůči menšinám, které jsou ve společnosti nejvíce vystaveny nenávisným projevům, a to i prostřednictvím osvětových kampaní zaměřených na menšiny, jakož i veřejně odsoudit a v trestních případech účinně stíhat a sankcionovat všechny případy nenávisných projevů a protimenšinové rétoriky ve veřejném a politickém diskurzu;
2. implementovat Strategii integrace Romů* na období 2021-2030, a to v úzké spolupráci se zástupci romské menšiny. Související akční plány by měly obsahovat jasné ukazatele umožňující sledování a hodnocení dopadu;
3. neprodleně odškodnit všechny ženy, které se staly oběťmi nucených sterilizací, v souladu s právními předpisy přijatými za tímto účelem;[2].
4. shromažďovat přesnější údaje o počtu osob patřících k národnostním menšinám tím, že se zvýší jejich povědomí o důležitosti deklarovat etnickou příslušnost při sčítání lidu. Kromě toho by se měl ve spolupráci se zástupci národnostních menšin podporovat další sběr dat, včetně nezávislých výzkumů, a využívat tyto zdroje informací pro tvorbu politik a při poskytování přístupu k menšinovým právům;

Další doporučení: [3]

5. zahrnout volbu dvou národností, v rámci sčítání lidu v roce 2021, do výpočtu hodnot potřebných pro získání přístupu k menšinovým právům;
 6. posílit mandát veřejného ochránce práv a přidělit nezbytné zdroje, aby tato instituce mohla účinně plnit své povinnosti;
 7. zintenzivnit úsilí o prevenci, potírání a postihování všech forem nerovnosti a diskriminace, které se týkají Romů;
 8. zřídit integrovaný a veřejně dostupný systém sběru údajů o projevech nenávisti a trestných činech z nenávisti, který by umožnil vyhodnotit dopad na národnostní menšiny a další skupiny a způsob, jakým tyto jevy příslušné orgány posuzují;
 9. usnadnit ústní a písemné používání menšinových jazyků ve styku se správními orgány pro osoby patřící ke všem národnostním menšinám, zejména prostřednictvím praktických opatření umožňujících správním orgánům používat tyto jazyky a zvyšováním povědomí o tomto právu mezi národnostními menšinami;
 10. aktivně podporovat praktické uplatňování práva na uvádění topografických údajů v menšinových jazycích, pokud jsou splněny zákonné požadavky, a flexibilně aplikovat 10% hranici. V zájmu usnadnění procesu podávání žádostí by orgány měly revidovat příslušné právní předpisy s cílem zvýšit svou odpovědnost za uvádění topografických údajů z vlastní iniciativy v takových případech;
 11. v úzké spolupráci se zástupci národnostních menšin zajistit, aby učební osnovy, příprava učitelů a výukové materiály v hlavním vzdělávacím proudu poskytovaly konkrétní informace o historii a kultuře národnostních menšin a o jejich přínosu pro českou společnost, zohledňovaly jejich citlivost a podporovaly kritické myšlení a zohledňování různých perspektiv ve všech snahách;
 12. průběžně vyhodnocovat dopady reformy vzdělávání, včetně toho, zda hodnocení školských poradenských zařízení adekvátně odráží vzdělávací potřeby romských žáků a zda je dosahováno cíle inkluzivní výuky Romů s neromskými žáky;
 13. ve spolupráci se zástupci romské menšiny a dotčených rodin pokračovat v přijímání opatření ke zvýšení předškolní docházky romských dětí v běžných zařízeních;
 14. rozšířit nabídku vzdělávání v němčině jako menšinovém jazyce v různých oblastech obývaných německou menšinou a zajistily místní návaznost od předškolního až po střední vzdělávání; ve spolupráci se zástupci romské menšiny prověřily způsoby, jak zvýšit zájem o výuku romštiny a následně rozšířit nabídku výuky romštiny v hlavním vzdělávacím proudu předškolního, základního a středního vzdělávání;
 15. zajistit účinnou účast zástupců národnostních menšin na věcech veřejných na místní úrovni zřízením výborů pro národnostní menšiny v obcích a krajích, kde žije dostatečný počet osob patřících k národnostním menšinám, a po konzultaci se zástupci národnostních menšin přezkoumat fungování těchto výborů;
 16. zintenzivnit úsilí o prevenci a potírání všech forem nerovnosti, které se dotýkají Romů v přístupu k bydlení.
-

[1] Dne 17. září 1997 přijal Výbor ministrů rozhodnutí CM/Del/Dec(97)601/4.5, které stanoví: "Rozhodnutí podle článků 24.1 a 25.2 Rámcové úmluvy se považují za přijatá, pokud pro ně hlasují dvě třetiny hlasujících zástupců smluvních stran, včetně většiny zástupců smluvních stran oprávněných zasedat ve Výboru ministrů".

* Termín "Romové a kočovníci" se v Radě Evropy používá k zahrnutí široké rozmanitosti skupin, jimiž se zabývá činnost Rady Evropy v této oblasti: Na jedné straně a) Romové, Sintové/Manušové, Kalé, Kaale, Romani, Bojové/Rudari; b) balkánští Egypťané (Egypťané a Aškalové); c) východní skupiny (Dom, Lom a Abdal); a na straně druhé skupiny, jako jsou Travellers, Yenish a populace označované administrativním termínem "Gens du voyage", jakož i osoby, které se samy označují za Cikány. Toto je vysvětlující poznámka pod čarou, nikoli definice Romů a/nebo kočovníků.

[2] Zákon č. 297/2021 Sb. o jednorázovém finančním odškodnění osob, které se staly obětí protiprávní sterilizace.

[3] Níže uvedená doporučení jsou uvedena v pořadí podle příslušných článků Rámcové úmluvy.